

Balsiai

Balsiai – vienas jauniausių Vilniaus rajonų, įsikūręs šiaurės rytinėje miesto dalyje. Didžiausias rajono turtas – nepaprasto grožio gamta. Balsiai iš visų pusių apsupti brandaus miško, rytuose – įspūdingų Neries kilpų. Vakaruose regioninis Verkių parkas apdovanotas net 6 ežerais: Balsiu, Mažuoju Gulbinu, Gulbinu, Akimi, Raisteliu ir Baraukos Akimi, šandien vadinamais Žaliesiais ežerais. Į ketvirtą dešimtmetį įkopusio rajono gatvelės ir sklypai gausiai apželdinti, kuriamos viešos žaliosios

erdvės, kuriomis rūpinasi Balsių bendruomenė ir vietos gyventojai. Profesorius Norberto Vėliaus iniciatyva visos rajono gatvelės pavadintos baltų mitologinių dievybių vardais, rajone puoselėjama etnokultūra. Balsių teritorijoje 1939 m. buvo pradėtas statyti karinis oro uostas. Ši vieta buvo pasirinkta neatsitiktinai – čia iškrinta mažiausias kritulių kiekis ir yra rečiausi rūkai Vilniaus mieste. Laimė, projektas nebuvo įgyvendintas.

- Kaip gimė Balsių gatvių pavadinimai?
- Ar esate matę lietuviškąją orchidėją?
- Kas suteikia Balsio ežerui nepaprastą spalvą?
- Kaip mažiausias kritulių kiekis ir reti rūkai vos nepražudė Balsių?
- Kur rasti gerai pasislėpusią Balsių Akį?

ATSTUMAS:
apie 5,2 km /
apie 7300 žingsnių /
reljefas – vidutinis

„Kai prieš kelis dešimtmečius mano tėvai pradėjo statyti namą, čia buvo tik plynas laukas šalia sovietinių kolektyvinių sodų. Dabar tai nuostabus, žalias rajonas, puoselėjantis Norberto Vėliaus atminimą ir bičiulišką kaimynystę. Štai ką gali darbščios rankos ir atviros širdys! Prieš dešimtmetį ir aš su šeima prisijungiau prie Balsių bendruomenės. Čia gera gyventi.“
Rašytoja Gina Viliūnė

1 Balsių pažintinis botaninis takas

54.7801055, 25.3595506
Bubilo g. 8

Pažinti su Balsiais pradėsime nuo aplink Balsių progimnaziją vingiuojančio pažintinio tako. Jis unikalus paprastumu – kviečia susipažinti su mus supančia aplinka, pažinti kasdien matomus medžius, krūmus ir kitus augalus,

stebėti jų augimą ir kaitą įvairiais metų laikais. Šis takas sukurtas dėl mokinių, kad jie galėtų prisiliesti prie gyvosios gamtos per Balsių mokyklose taip mėgstamas lauko pamokas. Tad pirmyn į pažinimą!

2 Pojūčių skveras

54.7790451, 25.3592271
Bubilo g. 8

Įpusėję kelionę pažintiniu taku, sustokite atsipūsti Pojūčių skverelyje. Tai Balsių bendruomenės prieš kelerius metus pradėtas kurti projektas. Šiandien jis jau džiugina rajono gyventojus ir svečius. Čia rasite vabalų

viešbutį, knygų namelį, pieštukus milžinus, didžiulias šaškes, basų kojų taką, lipynes, kvapnių prieskonių lysves, medžius ir krūmus, kurie suaugę teiks pavėsį ir puikius kvapus. Skveras kuriamas, kad pamalonintų visus žmogaus pojūčius.

Pojūčių skveras

3 Vilniaus Balsių progimnazija

54.7800832, 25.3602199
Bubilo g. 8

Dabartinė 800 vietų Balsių progimnazija duris atvėrė 2011 m. Tai buvo pirmoji po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo Vilniuje pastatyta mokykla. Moderni, šiuolaikiška, skandinaviško modelio, patogios ir funkcionali. Erdvios klasės ir patogios laisvalaikio zonos, puikiai suprojektuotos ir įrengtos sporto ir meninių veiklų salės, per du aukštus įsikūrusi biblioteka ir skaitykla, milžiniška valgykla, kuri lengvai virsta renginių sale. Aptvėrtoje

mokyklos teritorijoje įrengti sporto aikštynai ir vaikų žaidimų erdvės. Nuostabus stadionas džiugina ne tik galimybe sportuoti, bet ir rengti didelius mokyklos bendruomenės renginius. Kitapus mokyklos būtinai užsukite į etninį gėlyną. Norėdami patekti į mokyklos patalpas, turėsite užsiregistruoti lankytojų žurnale. Pamokų metu lankytojai neįleidžiami. Gyvūnai neįleidžiami.

4 Skulptūros progimnazijos prieigose

54.7800832, 25.3602199
Bubilo g. 8

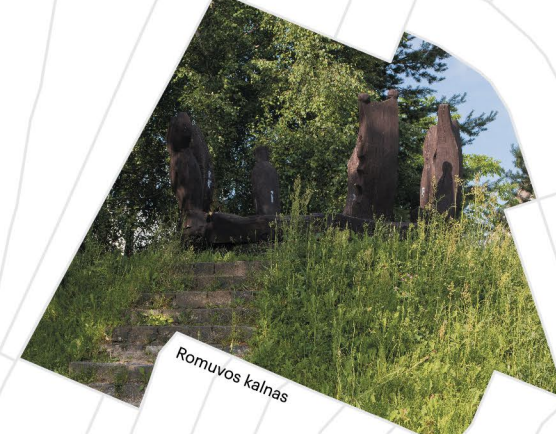
Apėję aplink mokyklą, kampe pamatysite skulptūrą „Kryžioakas“ (autorius Arvydas Ališanka) – senovėje taip vadintas ir Balsio ežeras, ir kryžiuotis. O ką matote jūs? Skverelyje priešais mokyklą galite paskaityti laišką baltų kultūros tyrinėtoji ir rajono gatvių krikštateviui profesorii Norbertui Vėliui (A. Ališanka „Laiškas Norbertui Vėliui“). Už gatvės susipažinsite su jos šeimininku – baltų bičių dievu Babilu (autorius – Marius Zavackis). Šalia aikštyno rasite skulptūrą „Žalčių vėlių bokštas“ – bene gražiausiu pavadinimu visuose Balsiuose! Šią puikią skulptūrą sukūrė balsietis skulptorius Rytas Belevičius. Netoliese pamatysite ir skulptūrą „Aitvaras“, sukurtą Gedimino Piekuro.

5 Romuvos kalva

54.7813963, 25.3550375
Balsių g. 20

Būtinai stabtelėkite prie Ryto Belevičiaus sukurtos skulptūros „Romuva“. Nepabijokite užlipti laipteliais, prisėsti ant ažuolinės skulptūros ir pasisemti stiprybės iš šimtamečio ažuolo. Ar žinote, kad ažuolas nuo seno laikomas energijos šaltiniu? Jis energiškai stiprina dvasią ir kūną, nuskaidrina protą, ramina, gerina kraujotaką ir imunitetą. Vien dėl šių savybių verta kiek ilgiau pasėdėti Balsių „Romuvoje“.

6 Balsių pradinė mokykla

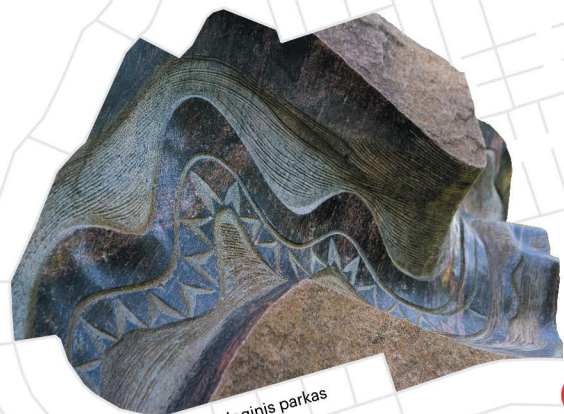
54.782292, 25.354270
Balsių g. 20

Balsių pradinė mokykla duris 600 vaikų atvėrė 2020 m. rugsėjį. Spalvinga, šiuolaikiška, erdvi ir funkcionali mokykla, pagal rajono tematiką viduje dekoruota baltų raštais ir ženklais. Jaukūs vidiniai kiemeliai, saugi ir moderni sporto aikštelė, aptvėrta teritorija mažiausiems – 1–3 klasių moksleiviams. Būtinai apeikite aplink mokyklą, jos teritorija nedidelė, bet funkcionali ir pritaikyta mažiausiems.

Apskaičiuota, kad vos dvejus metus vaikus mokanti mokykla dar po trejų metų jau negalės priimti visų rajono pradinukų, nes Balsiai – didžiausiu gimstamumu pasižymintis Vilniaus rajonas. Norėdami patekti į mokyklą, turėsite gauti budėtojo leidimą. Gyvūnai neleidžiami.

„Tai didžiausia bendruomenė Lietuvoje. Ir mane žavi tai, kad čia žmonės sveikinas ir su nepažįstamais. Eini mišku ir su visais sveikini... Jeigu kas nesisveikina – tikriausiai ne vietinis.“

Aktorius Vytautas Kontrimas

Mitologinis parkas

7 Mitologinis parkas

54.7837126, 25.3528582
Balsių g. 27

2008 m. įkurtas Mitologinis parkas – tai unikalus Balsių bendruomenės iniciuotas ir kartu su menininkais sukurtas projektas. „Tai tarsi atviros, buriančios, vienijančios bendruomenės kodas“, – apie parką sako jo sumanytojai. Nuo čia esančios kalvelės žiemą mažieji balsiečiai važinėja rogutėmis, o vasarą ji persikūnija į amfiteatrą, kuriame galima jaukiai susėsti ir stebėti renginius. Kitoje pusėje lyg žalčiai tarp pušų vinguriuoja takeliai ir atsipūsti kviečia suoleliai. Parko erdves vieningai užpildo su mitologine tematika susijusios skulptūros: „Ąžuolo dvasia“, „Žilvinas“, „Ragė“, „Austėja“ ir daugybė kitų. Mažiausiems balsiečiams įrengta spalvinga žaidimų aikštelė. O mėgstantiems paskaityti – knygų namelis.

Visą informaciją apie parko istoriją ir skulptūras rasite čia: <http://www.balsiai.org/category/balsiu-mitologinis-parkas/>

8 Prekybos centras „Žali“ ir dviračių trasa

54.7781297, 25.3406132
Visalaukio g. 1

2018 m. lankytojams duris atvėręs prekybos centras „Žali“ yra vienas ekologiškiausių Lietuvoje. Jam apšildyti naudojama žemės gelmių šiluma, pats pastatas sertifikuotas pagal tvary pastatų vertinimo sistemą. O ant jo stogo auga šilokai!

Prekybos centro aplinka patogi dviratininkams, o modernią dviračių trasą, kurioje galima atlikti triukus, pamėgo ir mažieji balsiečiai, ir suaugusieji. Šalia centro įrengta moderni vaikų žaidimų aikštelė.

Prekybos centras „Žali“

9 Ežerėlis Akis

54.7795043, 25.3378301
Žaliųjų Ežerų g.

Jaukiai pasislėpęs duburyje, apsuptas brandaus miško šis vos 0,1 km spindulio mažylis labai paslaptingas – apie jo egzistavimą nežino ir dažnas vietinis. Tai termokarstinis ežeras, susiformavęs tirpstant ledynams. Tirpimo metu dideli ledo luitai

buvo palaidoti po žemės dangomis, o jiems ištirpus susiformavo uždari duburiai. Įdomu, kad ledo luitai visiškai ištirpo tik maždaug prieš 5 tūkstančius metų.

10 Plačialapės klumpaitės radavietė

54.7844348, 25.3349578
Žaliųjų Ežerų g.

Šiltuoju metų laiku čia žydi itin retos ir labai saugomos plačialapės klumpaitės, dar vadinamos lietuviškomis orchidėjomis! Jūs atvykote prie antros pagal dydį Lietuvoje šių retų gėlių radavietės. Visą informaciją rasite net dviejose informacinėse lentose. Tikimės, kad pavyks ne tik apie šias nuostabias gėles paskaityti, bet ir jas pamatyti.

Balsio ežero paplūdimys

11 Balsio ežero paplūdimys

54.7851184, 25.3349538
Žaliųjų Ežerų g.

2019 m. atnaujintas ir išsiplėtęs Balsio ežero paplūdimys kasmet gražėja ir šiltuoju metų sezonu tampa dideliu traukos objektu Vilniaus mieste. Jame rasite ne tik smėlėtus krantus, žalsvą vandenį, bet ir daugybę sporto bei laisvalaikio erdvių, patogius gultus, suolelius, persirengimo kabinas, itin tvarkingus tualetus ir, žinoma, du didelius tiltus. Čia vyksta ir vaikų, ir suaugusiųjų irklavimo

treniruotės. O vasarą rengiami unikalūs koncertai ant vandens ir sporto treniruotės su maudynėmis. Žiemą pliažas tampa „ruonių“, pačiūžininkų ir žvejų teritorija. Nuo paplūdimio prasideda pasivaikščiojimo takai, vaikščiotojų mėgstami visus metus. 2021 m. Balsio pliažas pasipuošė Melynąja vėliava.

12 Balsio ežero regykla

54.78800, 25.33850
Naujanerių Sodų 6-osios g. 6

Užkopę stačiais laipteliais stipriai įsikibkite į regyklos tureklus! Ir tikrai ne vien todėl, kad reikės atgauti kvapą po smagaus kopimo. Jums prieš akis atsivers stulbinamo grožio Balsio ežeras! Kasdieną vis kitoks – tai švelniai žalias, tai smaragdinis, tai žalsvai pilkas... Priklauso nuo to, kokiu metų ar paros laiku čia atvyksite. Itin puošni panorama atsiveria rudenį, kai poilsiautojų nedrumsčiamas ežeras dėl gruntinio vandens, kuriame gausu karbonatų, tampa ryškiai smaragdinis, o auksu pasipuošę šimtamečiai ąžuolai pakrantėse – lyg karališka ežero karūna. Žiemą, kai ežeras pasidengia ledu, o medžiai numetę lapus, galima pasigrožėti išryškėjusia kranto linija ir gausiai ežerą aplipusiomis spalvingomis žvejų palapinėmis. Pavasariop ne tik pasigrožėsite ežerų, bet ir galėsite klausytis gėsmingos jo dainos bandant atsikratyti ledo. O kaip šis ežeras atrodo vasarą, ko gero, žino kiekvienas vilnietis.

Balsio ežero regykla

Tradicinės šventės rajone:

- Užgavėnės.
- Balsių bendruomenės šventė vyksta gegužės pabaigoje arba birželio pradžioje.
- Kalėdų skverelio įžiebimo šventė vyksta prasidėjus adventui.

Balsiai

